VASTUSKIRI

Loode-Eesti rannikumerre kavandatavate tuuleparkide rajamisega kaasnevate keskkonnamõjude hindamine

Täname Teid ettepanekute ja kommentaaride eest, mille edastasite 25.05.2011 Loode-Eesti rannikumerre kavandatavate tuuleparkide rajamisega kaasnevate keskkonnamõjude hindamise (edaspidi KMH) aruande avalikustamise protsessi käigus maikuus 2011.

Alates käesoleva aasta märtsikuust jätkub kõnealuse KMH läbiviimine Tartu Ülikooli Eesti mereinstituudi ja Ramboll Eesti AS koostöös.

Avalikustamise käigus laekunud kirjades esitatud ettepanekute tulemusena on välja töötatud avameretuuleparkide alternatiivsed lahendused, millega on muudetud tuuleparkide asukohti võrreldes maikuus 2011 avalikustatud KMH aruande versiooniga. Joonise tuuleparkide alternatiivsete asukohtadega leiate tutvumiseks kirja lisast nr 1. Kavandatavate tuuleparkide asukohtade muutmisest on tingitud ka KMH aruande täiendamise vajadus. Ühtlasi on kavas korraldada täiendav KMH aruande avalik väljapanek ning arutelu eeldatavalt käesoleva aasta lõpus, millest olete oodatud osa võtma.

Allolevalt vastame lühidalt Teie poolt tõstatatud teemadele:

- Arendaja on loobunud Neupokojevi madala tuulepargi arendamisest ning lähim avamere tuulepark asub Kõpu poolsaare rannikust 12 km kaugusel, mis vähendab oluliselt võimalikku visuaalset mõju, ühtlasi on kavas KMH raames koostada täiendav visualiseering;

- Tuulegeneraatorite poolt tekitatav kuuldav müra on häirivaks mõjuteguriks pigem vanema põlvkonna turbiinide puhul, kuna neil võib esineda rohkem tehnilisi probleeme[1]. Uuemate tuulikute töötamisest põhjustatud müra hajub keskkonna taustmürafooni juba 300 meetri kaugusel. Lahtvee uurimistöö[2] hinnangul häirib rannikualadel tuulegeneraatorite müra veelgi vähem kui maismaal, kuna rannikule on iseloomulikud ka looduslikult tugevad müraallikad nagu meretuul, lainetus jm.

  Infraheli teemat avameretuuleparkide puhul on laialdasemalt käsitletud USA, Kanada ja Austraalia uuringutes. Uuemad uuringud näitavad, et infraheli hajub keskkonda mõne kilomeetri raadiuses. Nina Pierpoint, Princetoni Ülikooli populatsioonibioloogia teadur, käsitles oma uuringus „Wind Turbine Syndrome"[3] („Tuuleturbiinisündroom"), kuidas tuulikute lähedal elamine mõjutab inimeste heaolu ja tervist. Ta leidis oma uurimuses, et elamualadest rohkem kui 2,4 km kaugusel tekkivaid stressiilminguid ei saa enam seostada tuulikute tekitatud müraga. Arvestades, et uuendatud projekti kohaselt jäävad lähimad turbiinid Hiiumaa rannikust 12km kaugusele, on infraheli mõju kaduvväike või puudub sootuks.

[1] Õunpuu, J. 2005. Tuuleenergia ajalugu ning inimeste suhtumine enne ja pärast tuulepargi püstitamist. Kättesaadav http://www.tuuleenergia.ee/uploads/File/Seminaritoo.pdf
[2] Lahtvee, T. 2005. Taastuvatest allikatest elektritootmise keskkonnamõju ja selle hindamine. Tallinna Ülikool. Kättesaadav http://www.tuuleenergia.ee/about/teadustood
[3] Pierpoint, N. 2009. The Wind Turbine Syndrome: A Report on Natural Experiment. K-Selected Books

Elektrituulikute keskkonnamõjude hindamise käsiraamatu[4] andmetel võib infraheli mõjutada inimest juhul, kui see pidevalt ületab 130dB. Tuulikute töötamisel sellist ohtu pole täheldatud.

Maikuus 2011 avalikustatud KMH aruandes ei ole müra ning infraheli mõju inimesele siiani vaadeldud, kuid neid aspekte käsitletakse edaspidi uuendatavas KMH aruandes;

- Ühtlasi oleme teadlikud, et koostamisel on Hiiumaa merealade teemaplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine ning arvestame selle protsessi tulemustega KMH aruande täiendamisel.

2013 suveperioodil on KMH ekspertrühmal kavas huvitatud isikute ja huvigruppidega kohtumised ning seejärel KMH aruande täiendamine vastavalt kohtumiste tulemustele.

Siinkohal teeme Teile ettepaneku kohtumiseks eesmärgiga tutvustada tuuleparkide asukohtade muudetud lahendust ning arutada Teile olulisi teemaga seotud küsimusi. Võtame Teiega kohtumise aja kokkuleppimiseks eraldi ühendust.

Lugupidamisega

\allkirjastatud digitaalselt

Aune Aunapuu	Leili Järv	Siim Paist
KMH juhtekspert	KMH koordinaator	Arendaja esindaja
Ramboll Eesti AS	TÜ Eesti mereinstituut	Nelja Energia AS

Lisa 1. Hiiumaa tuuleparkide alternatiivsed asukohad

aune.aunapuu@ramboll.ee
liis.tikerpuu@ramboll.ee

[4] Eesti Tuuleenergia Assotsiatsioon, 2004. Elektrituulikute keskkonnamõjude hindamise käsiraamat. Euroopa Liit. Kättesaadav: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCsQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.tuuleenergia.ee%2Fuploads%2FFile%2FTuulikute_KMH_tekst.doc&ei=Ev-dUez1NKrh4QTI4YGYAg&usg=AFQjCNEsrGkxyUvJagiKIlFh6hvkR77d5A&sig2=rSdWIvxUy9JeL9Kmw9jU-g&bvm=bv.46865395,d.bGE

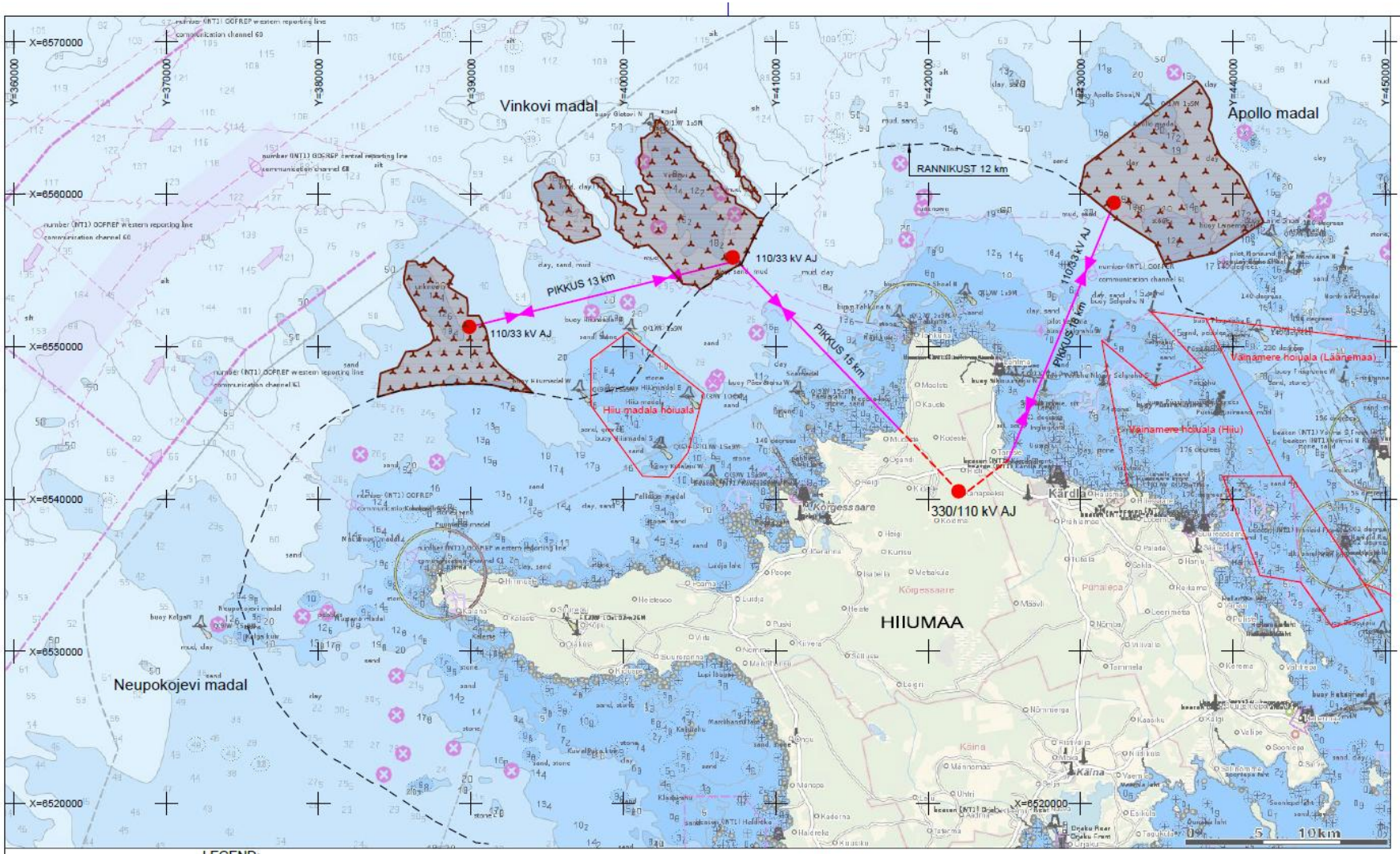

LEGEND:

- AJ — KÕRGEPINGE ALAJAAM
- MEREKAABEL
- MAISMAAKAABEL

TUULEPARGI ASUKOHT 2013.a.

MÄRKUSI:

1. KOORDINAADID L-EST SÜSTEEMIS
2. MEREKAARDI VÄLJAVÕTE MAA-AMETI KAARDISERVERIST 05.05.2012

HIIUMAA AVAMERE TUULEPARK

TUULEPARGI PLAAN

M1:250 000